

УДК 316.73

Цитування:

Бугайов М. В. Дитячий блогінг як чинник культурних трансформацій. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2023. № 1. С. 104–108.

Бугайов Микола Вікторович,
аспірант Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0001-8554-0126>
Kbugajov1996@gmail.com

Buhaiov M. (2023). Children's Blogging as a Factor of Cultural Transformations. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 104–108 [in Ukrainian].

ДИТЯЧИЙ БЛОГІНГ ЯК ЧИННИК КУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Мета роботи – з'ясувати значення дитячого блогінгу для соціалізації та формування особистісних якостей дітей, виявити вплив цього феномену на трансформацію культурних форм. **Методологія дослідження** базувалася на використанні загальнонаукових методів: аналізу і синтезу – задля опрацювання джерельної бази статті; а також конкретнонаукових, зокрема семіотичному, що дало змогу з'ясувати механізм виникнення кіберкультури, і діахронно-синхронному: дитячий блогінг розглянуто як в історичному розвитку з культурологічною інтерпретацією результатів, так і лінійно – в одному історичному проміжку часу. **Наукова новизна.** З'ясовано, що дитячий блогінг на сьогодні є одним із визначальних чинників становлення дітей як особистостей і зумовлює появу нових форм культури, зокрема кіберкультури. **Висновки.** Культура передбачає передачу від одного покоління наступному історично набутих правил поведінки, духовних і матеріальних цінностей для збереження та розвитку суспільства. Раніше це забезпечувало безпосереднє спілкування поколінь. Нині молодь балансує між двома реальностями – соціальною та віртуальною, тож часто набуває соціальний та культурний досвід насамперед в інтернеті. Блоги помітно визначають уподобання сучасних дітей, формуючи їхню культурну самосвідомість і міжкультурну компетентність, – і надалі такий процес набуватиме ще більших масштабів. Це зумовило появу нового покоління – носіїв кіберкультури, тобто інформаційної культури, що як нова культурна модель актуалізує якісно новий світогляд з відповідними ціннісними установками, морально-етичними нормами, соціальними ролями та моделями поведінки людини в соціумі.

Ключові слова: дитячий блогінг, кіберкультура, інформаційна культура, міжкультурна компетентність, соціальна та віртуальна реальність, інтернет.

Buhaiov Mykola, graduate student, National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

Children's Blogging as a Factor of Cultural Transformations

The purpose of the work is to find out the importance of children's blogging for the socialisation and formation of personal qualities of children, to reveal the influence of this phenomenon on the transformation of cultural forms. **The research methodology** was based on the use of general scientific methods: analysis and synthesis – to develop the source base of the article; as well as specifically scientific, in particular semiotic, helped to find out the mechanism of the emergence of cyber culture, and diachronic-synchronous: children's blogging is considered both in historical development with a cultural interpretation of the results, and linearly – in one historical period of time. **Scientific novelty.** We have found that currently children's blogging is one of the determining factors in the development of children as individuals and causes the emergence of new forms of culture, in particular, cyber culture. **Conclusions.** Culture involves the transmission from one generation to the next of historically acquired rules of behaviour, spiritual, and material values for the preservation and development of society. It used to provide direct communication between generations. Nowadays, young people balance between two realities – social and virtual, so they often acquire social and cultural experience primarily on the Internet. Blogs are clearly shaping the preferences of today's children, shaping their cultural self-awareness and defining intercultural competence, and in the future, such a process will acquire even greater dimensions. This led to the emergence of a new generation – bearers of cyber culture, namely, information culture, which as a new cultural model actualises a qualitatively new worldview with corresponding value attitudes, moral and ethical norms, social roles, and models of human behaviour in society.

Key words: children's blogging, cyber culture, information culture, intercultural competence, social and virtual realities, Internet.

Актуальність теми дослідження. Культура, відповідно до специфіки свого функціонування, є однією з основ соціально-комунікативного процесу в соціумі. Вона безпосередньо впливає на пріоритети у векторах розвитку суспільства. На сьогодні ми маємо тотальну інформатизацію суспільства, спричинену активним розвитком цифрових технологій, і, як наслідок, його інтернетизацію. Це зумовило появу цифрових форм комунікації, які відкрили нові, необмежені можливості в поширенні та споживанні інформації, обміні думками. Розвиток технологій насамперед вплинув на молодь. Інтернет-технології дають змогу нинішнім дітям включатися в соціальну діяльність набагато раніше порівняно з попередніми поколіннями. Сьогодні електронні пристрої для дітей – це зняття гри, розвитку та виробництва, яким вони володіють змалку. За допомогою сучасних технологій дитина може брати активну участь у суспільному, економічному та культурному житті суспільства. Ефективним інструментом такого впливу є блоги, які серед молоді стають усе більш популярними.

Аналіз досліджень і публікацій. Як нове культурне явище і приклад того, як технологічні інновації можуть створювати нові форми культури, блогосфера ставить перед дослідниками нові питання. Так, науковці Al-Said Khaleel та ін. [5] досліджували роль культури в дитячих блогах різних країн. На основі когнітивно-семантичного аналізу вони виявили культурну складову таких інтернет-сторінок. Зокрема, встановили, що ключовими темами дитячих блогів є спорт, книги, розваги та ігри, музика, мода, охорона навколишнього середовища, подорожі, що свідчить про світосприйняття дітей та їх рефлексію в культурі. Фахівець у галузі освітніх технологій S. Papadakis виявив, що популярними серед дітей, крім Instagram та YouTube, є онлайн-платформи WordPress.org, Web.com, Wix, Blogger та ін., а також мобільні застосунки Mobify, Tumblr, Blogsy й ін. [9]. О. Хобта [4] дослідила найпопулярніші канали дитячих блогерів України, а саме: Kids Diana Show, Miss Katy, Mister Max; виділила жанри дитячого контенту відеохостингу YouTube: відеоісторія, челендж, розпаковка іграшок, пранк, влог; окреслила сутність феномену дитячого відеоблогінгу. Об'єктом її вивчення стали digitods, тобто діти, віком 0–9 років, які з народження росли із сенсорним екраном у руках. Науковиця окреслила основні причини популярності дитячого відеохостингу: по-

перше, переглядання відео містить ефект підглядання за чужим життям, що може слугувати наочним посібником для формування життєвих навичок; по-друге, основу функціонування інтернет-медіапростору становить серіальність, що без повідомлення чогось нового в умовах постійного інформаційного тиску та маніпулювання надає користувачеві можливість психологічно розслабитися; по-третє, діти отримують задоволення від можливості брати активну участь у цифровому потоці споживання [4, 100]. I. Prichard та ін. [12] вказали на негативні для дітей наслідки ведення блогу. Вчені K. Papadamou та ін. [10] наголосили, що велика кількість YouTube-каналів з найбільшою кількістю підписок орієнтована на дітей раннього віку. Багато з таких каналів містить якісний навчальний контент. Проте неприйнятний вміст, націлений на цю демографічну групу, також поширений. Тож, враховуючи ризики для раннього розвитку дитини та зростаючу тенденцію до споживання дітьми медіапродукту, група дослідників створила класифікатор, здатний розпізнавати неприйнятний зміст на YouTube, націлений на дітей молодшого віку, з точністю 84,3% [10]. Інші дослідження дали змогу виявити, що успішних блогерів, із мільярдами переглядів, серед дітей утричі більше, ніж серед дорослих; а близько 70% дітей дивляться юних блогерів щодня [3]. Публіцистичних статей, у яких надають поради щодо ведення блогів дітьми в мережі багато, а наукових розвідок, присвячених нашій темі, недостатньо. Це й зумовило потребу вивчити окреслене питання.

Мета дослідження – з'ясувати значення дитячого блогінгу для соціалізації та формування особистісних якостей дітей, виявити вплив цього феномену на трансформацію культурних форм.

Виклад основного матеріалу. Діти в блогах мають змогу розповідати про все, що їх цікавить, тобто обмінюватися культурними продуктами (розповідями, ілюстраціями), які обрали вони самі (звісно, якщо блог веде дитина самостійно), а не дорослі, що є об'єктивним показником сформованих у дітей культурних смаків [11]. Відкритість інтернет-середовища для спілкування без обмежень у просторі дає змогу кідфлюенсерам демонструвати свою картину світу та водночас зіставляти її із системою образів об'єктивної реальності, що існує в іншій суспільній свідомості. Наприклад, всі люблять дивитися спорт, грати в нього і знати про нього все. Але найпопулярніші вебпортали спортивних новин,

такі як, наприклад, ESPN, не відповідають віку дітей до 13 років. Навіть якщо юні користувачі можуть стежити за новинами, то зазвичай вони не розуміють більшості термінів, коментарів і неспортивної поведінки. Дітям потрібен спеціальний спортивний онлайн-простір, де вони могли б писати новини та коментарі про спортивні події. Для цього створили Sports Illustrated Kids – вебсайт, який ведуть переважно діти: він надає навчальні, надихаючі, веселі та цікаві спортивні новини, які дають змогу дітям стежити за спортом так, як вони хочуть про нього читати [6].

Мультикультуралізм і культурний обмін є ознакою багатьох дитячих блогів, що проявляється в певних концептах, які транслують діти своїми дописами. Багато блогів містить інформацію про різні культури, їхнє розмаїття, що допомагає спілкуватися з користувачами з усього світу. Це спричинює зближення та зміну культур. Так, питання культурної та міжкультурної трансформації вивчав Х. Jiang [8, 348]. Зокрема, він трактував інтернаціоналізацію як «взаємний обмін національною культурою» і виділяв такі переваги цього процесу: формування єдності серед різноманіття; набуття більш широкого погляду; розвиток гнучкості, адаптивності та впевненості; більші можливості для особистісного розвитку; створення зв'язків на все життя [8]. Крім того, ведення блогу дає змогу дитині самовиразитися, покращує навички читання, письма, цифрової грамотності, соціальні та громадянські вміння, підвищує самооцінку, стимулює творчість. Блог сприяє спільному мисленню, може допомогти налагодити багатокультурні зв'язки та допомагає дітям зрозуміти, що світ насправді є глобальним селом. Інтернет-простір дає дітям автентичну (і потенційно глобальну) аудиторію. Прикладом може бути блог <https://childtasticbooks.wordpress.com/>, який започаткували Холлі Фраттер і її мама Сем. Вони разом читали книги і ділилися своїми враженнями від них. Їхні думки часто не збігалися, що розвивало в дитини самостійне критичне мислення. До подорожей надихає блог <https://alexknowital7.wordpress.com/>. Його створила Алекс Стрінгер. Дівчина завела інтернет-щоденник, коли їй було всього сім років. Її родина багато подорожувала, тому вона блогерка хотіла, щоб люди побачили світ її очима [6].

Ведення блогу, проте, може мати й негативний вплив на дітей, призводити до психологічних проблем, спричинених ідеальними зображеннями чи боротьбою за

вподобайки на публікаціях, що в епоху соціальних медіа все частіше вважають показником популярності та мірилом значущості [12]. Також важливо дітей, які ведуть блоги, навчити правил роботи в інтернеті: не публікувати конфіденційну інформацію, відповідально ставитися до вибору контенту. Діти-користувачі таких блогів загалом більше часу проводять у віртуальному середовищі, ніж з батьками, тож фактично їх формує інтернет-середовище. Блогери можуть виховати шопоголиків – людей, які сенс життя бачать у матеріальних іміджевих речах (багато кідфлюенсерів заробляють на тому, що на камеру розпаковують певні товари, цим стимулюючи однолітків володіти такими самими), або ж, навпаки, прищепити бажання поводитися відповідально, по-дорослому. Дитина сприймає вигадані сценарії як частину реального життя однолітків і намагається повторити такі моделі поведінки. Причому що молодша дитина, то менше в неї розвинене критичне мислення, тому те, що вона бачить, сприймає як безапеляційний зразок. Підліткам потрібна ідентифікація з якимись взірцями. І якщо вони обирають кумира, то переймають його позитивні та негативні риси й звички [3]. Корисні ж блоги дітей і для дітей розповідають про побутові лайфхаки, ідеї для творчості, подорожі, фокуси, спортивні вправи, танці, фільми, про тварин, психологію та мистецтво.

Діти, перебуваючи між культурами, часто формують власну унікальну культуру. Так, американська соціологиня, докторка Рут Гілл Усім, яка досліджувала феномен культурної самоідентифікації дітей, що через роботу батьків проживали за межами своєї рідної країни, вказувала, що вони не підпадають під звичайні категорії самовизначення і називала їх «дітьми третьої культури» [13]. Нині діти-блогери, а також діти-користувачі таких блогів, теж перебувають на межі двох інформаційних середовищ: реального та віртуального (кіберпростору). Це визначає їхні морально-етичні установки, культурні інтереси, впливає на лінгвоментальність і формує певну картину світу.

Інтернет-мережа, на думку науковців, спрямовує розвиток культури у двох напрямках: перший – долає мовні бар'єри, розмиває національні кордони культури, прибирає межі між такими формами культури, як наука, освіта, мистецтво й дозвілля, через мистецтво, діяльність, ремесла, їжу, мову тощо, виховуючи громадян світу; другий – для кожної людини надає можливість не лише пасивно сприймати культурний продукт, але й активно впливати на

нього, визначати його зміст і мету. Дослідник І. Девтеров вважає, що блогосфера як прояв глобальної інформаційної мережі сприяла «появі культури глобального діалогу (культури як діалогу культур), «відкритої» культури, у якій кожен з учасників має свій голос, веде свою «партію», може приєднати свій голос до голосу інших або впливати на загальне звучання. Отже, феномен інтернету відкриває новий горизонт культури – орієнтацію на глобальну творчість та індивідуальний внесок кожного в її розвиток» [2, 21].

Дітей епохи інтенсивної комп'ютеризації та інформатизації називають по-різному, але незмінним є технологічний критерій. Так, 2000 року засновник корпорації Microsoft Білл Гейтс увів поняття покоління I, щоб описати першу когорту дітей, які виростили в інтернеті як реальності в їхньому житті. Це ті, хто народився після 1990-х років (між 1995 і 2012 роками) і ростуть в епоху інтернету (тому буква I). Вони активно споживають інтернет-медіа, спілкуються переважно за допомогою гаджетів і мають розвинуті навички багатозадачності. Позитивною стороною є те, що вони толерантніші до інших, схильні думати самостійно. З іншого боку, вони менш активні при соціальному комунікуванні, часто залежні від ігор, психологічно вразливі, схильні до депресій.

Також в освітній літературі використовують поняття digitods для опису дітей, які народилися в еру мобільних технологій – після появи iPhone у 2007 році. Вони не тільки є наймолодшою групою дітей, які почали своє життя з доступом до інтернету через зручні пристрої із сенсорним екраном, вони також є першим поколінням, яке розвивається паралельно з еволюцією мобільних пристроїв. Різниця між digitods і поколінням Гейтса I полягає в тому, що digitods є першими немовлятами, які, ще не вміючи говорити, мали доступ до цифрових технологій. Приблизно у віці від 10 до 14 місяців дитина вчиться показувати вказівним пальцем, тож на цьому етапі батьки дають їй можливість проводити пальцем і торкатися сенсорного екрана, що простіше, ніж користуватися мишкою чи клавіатурою. Ці діти вчать швидше за будь-яке покоління до них [7].

Кіберпростір надає нові можливості для формування і розвитку віртуальних співтовариств, тим самим створюючи відповідну форму культури, а саме кіберкультуру [1, 78]. Тож умовно сучасних дітей можемо назвати носіями кіберкультури (або комп'ютерної культури), пов'язаної з

виникненням нових специфічних інформаційно-віртуальних форм культури та культурної комунікації.

Наукова новизна. З'ясовано, що дитячий блогінг на сьогодні є одним із визначальних чинників становлення дітей як особистостей і зумовлює появу нових форм культури, зокрема кіберкультури.

Висновки. Поняття «культура» багатозначне. Одним із його трактувань є історично набутий набір правил усередині соціуму для його збереження та гармонізації. Особливо важливо навчити цих норм молоде покоління, яке на сьогодні здебільшого набуває соціальний і культурний досвід в інтернеті. Блоги помітно визначають уподобання сучасних дітей, формуючи їхню культурну самосвідомість, визначаючи міжкультурну компетентність – і надалі цей процес набуватиме ще більших масштабів. Це зумовлює появу нового покоління – носіїв кіберкультури, тобто інформаційної культури, що як нова культурна модель потребує балансування між двома реальностями – соціальною та віртуальною, а це, відповідно, актуалізує якісно новий світогляд з відповідними ціннісними установками, морально-етичними нормами, соціальними ролями і моделями поведінки сучасної людини.

Література

1. Власенко Ф. П., Левченко С. В. Інформаційна культура та кіберкультура в контексті розвитку сучасного суспільства. *Українські культурологічні студії*. 2019. № 2(5). С. 75–79.
2. Девтеров І. В. Феномен і особливості прояву кіберкультури в інформаційному суспільстві. *Вісник ДАКККиМ*. 2011. № 3. С. 20–24.
3. Мірошнікова А. Наших дітей виховують блогери. *Освіторія*. 31.05.2021. URL: <https://osvitoria.media/opinions/nashyh-ditej-vyhovuyut-blogery/> (дата звернення: 02.01.2023).
4. Хобта О. Контент дитячого блогінгу України відеохостингу YouTube: особливості жанрології. *Діалог: Медіастудії*. 2018. № 24. С. 87–103.
5. Al-Said Kh., Galich T., Khanova R. Cultural Phenomenon and Cognitive Semantic Analysis of Children's Blogs. *Journal of Communication Inquiry*. September 21, 2022. DOI: <https://doi.org/10.1177/01968599221127949>
6. Backovic Vulic Tamara. Top 5 Children Bloggers: Meet The Kids Who Make The Difference. *Domain.me*. 06.08.2020. URL: <https://domain.me/top-5-children-bloggers/> (дата звернення: 02.01.2023).
7. Holloway D. J., Green L., Stevenson K. Digitods: Toddlers, Touch Screens and Australian Family Life. *M/C Journal*. 2015. 18(5). DOI: <https://doi.org/10.5204/mcj.1024>

8. Jiang X. *Towards the internationalization of higher education from a critical perspective*. *Journal of Further and Higher Education*. 2008. № 32(4). Pp. 347–358. URL: <https://internepind-eplus.eu/benefits-internationalization-education-cultural-exchange/> (дата звернення: 02.01.2023).
9. Papadakis S. Advances in mobile learning educational research (A.M.L.E.R.): Mobile learning as an educational reform. *Advances in Mobile Learning Educational Research*. 2021. Vol. 1(1). № 1–4. DOI: <https://doi.org/10.25082/AMLER.2021.01.001>
10. Papadamou K., Papasavva A., Zannettou S., Blackburn J., Kourtellis N., Leontiadis I., Stringhini G., Sirivianos M. Disturbed YouTube for kids: Characterizing and detecting inappropriate videos targeting young children. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*. 2020. № 14(1). Pp. 522–533. URL: <https://ojs.aaai.org/index.php/ICWSM/article/view/7320> (дата звернення: 02.01.2023).
11. Piipponen Oona. Children creating a shared story world in an intercultural exchange. Home.blog. 03.03.2021. URL: <https://gerif.home.blog/2021/03/03/children-creating-a-shared-story-world-in-an-intercultural-exchange/> (дата звернення: 02.01.2023).
12. Prichard Ivanka, O'Toole Shana, Wu Yu, Harford Jane, Tiggemann Marika. No likes, no problem? Users' reactions to the removal of Instagram number of likes on other people's posts and links to body image. *ResearchGate*. 2021. September. DOI:10.1016/j.bodyim.2021.03.007
13. Ruth Hill Useem. Aosh. URL: <https://aosh.org/remembrances/kiosk/ruth-hill-useem/> (дата звернення: 02.01.2023).
5. Al-Said, Kh., Galich, T., Khanova, R. (21.09.2022). Cultural Phenomenon and Cognitive Semantic Analysis of Children's Blogs. *Journal of Communication Inquiry*. DOI: <https://doi.org/10.1177/01968599221127949> [in English].
6. Backovic, Vulic Tamara. (06.08.2020). Top 5 Children Bloggers: Meet The Kids Who Make The Difference. Domain.me. Retrieved from: <https://domain.me/top-5-children-bloggers/> [in English].
7. Holloway, D. J., Green, L., Stevenson, K. (2015). Digitods: Toddlers, Touch Screens and Australian Family Life. *M/C Journal*, 18(5). DOI: <https://doi.org/10.5204/mcj.1024> [in English].
8. Jiang, X. (2008). Towards the internationalization of higher education from a critical perspective. *Journal of Further and Higher Education*, 32(4), 347–358. Retrieved from: <https://internepind-eplus.eu/benefits-internationalization-education-cultural-exchange/> [in English].
9. Papadakis, S. (2021). Advances in mobile learning educational research (A.M.L.E.R.): Mobile learning as an educational reform. *Advances in Mobile Learning Educational Research*, 1(1), 1–4. DOI: <https://doi.org/10.25082/AMLER.2021.01.001> [in English].
10. Papadamou, K., Papasavva, A., Zannettou, S., Blackburn, J., Kourtellis, N., Leontiadis, I., Stringhini, G., Sirivianos, M. (2020). Disturbed YouTube for kids: Characterizing and detecting inappropriate videos targeting young children. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 14(1), 522–533. Retrieved from: <https://ojs.aaai.org/index.php/ICWSM/article/view/7320> [in English].
11. Piipponen, Oona. (03.03.2021). Children creating a shared story world in an intercultural exchange. Home.blog. Retrieved from: <https://gerif.home.blog/2021/03/03/children-creating-a-shared-story-world-in-an-intercultural-exchange/> [in English].
12. Prichard, Ivanka, O'Toole, Shana, Wu, Yu, Harford, Jane, Tiggemann, Marika. (September, 2021). No likes, no problem? Users' reactions to the removal of Instagram number of likes on other people's posts and links to body image. *ResearchGate*. DOI:10.1016/j.bodyim.2021.03.007 [in English].
13. Ruth Hill Useem. Aosh. Retrieved from: <https://aosh.org/remembrances/kiosk/ruth-hill-useem/> [in English].

References

1. Vlasenko, F. P., Levcheniuk, Ye. V. (2019). Information culture and cyber culture in the context of the development of modern society. *Ukrainski kulturolohichni studii*, 2(5), 75–79 [in Ukrainian].
2. Devterov, I. V. (2011). The phenomenon and peculiarities of the manifestation of cyber culture in the information society. *Visnyk DAKKKiM*, 3, 20–24 [in Ukrainian].
3. Mirosnikova, A. (31.05.2021). Our children are raised by bloggers. *Osvitoria*. Retrieved from: <https://osvitoria.media/opinions/nashyh-ditej-vyhovuyut-blogery/> [in Ukrainian].
4. Khobta, O. (2018). The content of children's blogging of Ukraine video hosting YouTube: features of genreology. *Dialoh: Mediastudii*, 24, 87–103 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.01.2023
Отримано після доопрацювання 07.02.2023
Прийнято до друку 14.02.2023